

Csurgó – Krasznajarszk – Csurgó

Hallgató: Zsíros Ádám

Témavezető: Dr. habil Gőzsy Zoltán PHD

Munkámban Bodó Jenő, első világháborús veterán, a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium későbbi igazgatójának hadifogoly visszaemlékezéseit kutatom.

Két kötetben összefoglalt visszaemlékezései betekintést nyújtanak egyrészt az orosz hadifogolytáborok mindennapjaiba, másrészt végig követhetjük a cári birodalom széthullását, a polgárháborút, valamint a szovjetrendszer kezdeti időszakát. A memoárok egyediségét adja, hogy a szerző sajátos helyzetben van a hadifogolytáboron belül, egy számára idegen kulturális közegben, eltérő nemzetiségi összetételű közösségben reflektál a körülötte zajló változásokra. Mivel a szöveg papírra vetése több évvel az események után történt, a feldolgozás során kihívást jelent a szerző utólagos nézőpontjának értelmezése.

A visszaemlékezések 1946-ban tiltó listára kerültek, így 1988-ig nem voltak kutathatók, ám ezt követően sem irányult rá a történészek figyelme. A minimálisan megmaradt példányokat sikerült beazonosítanom, majd feldolgozásukat megkezdetem. Ennek eredményeként, a kutatásaim során megállapítottam, hogy a hadifogolytáborban önálló világ létezett, sajátos szabályokkal és hierarchiával. A csoportok közötti fő kapcsolódási pontok alapján arra a megállapításra jutottam, hogy a kadétok, akik közé a szerző is tartozott, közvetítő szerepet tölthettek be a tisztek és a legénység között.

Kulcsszavak: első világháború, Oroszország, hadifogság, memoárirodalom, Bodó Jenő